

Toetsbekwaamheid SKE

november 2016

De SeniorKwalificatie Examinering heeft als doel de hbo-toetspraktijk te versterken. De SKE kwalificatie is bij voorkeur een teamgericht proces waarin individuele docenten gecertificeerd worden. Een belangrijk aspect in de toetspraktijk is het gesprek over toetsing: het vragen/ geven van feedback, het uitwisselen van ervaringen/ expertise en het samen beoordelen. Een SKE'er vervult in dit gesprek een voortrekkersrol.

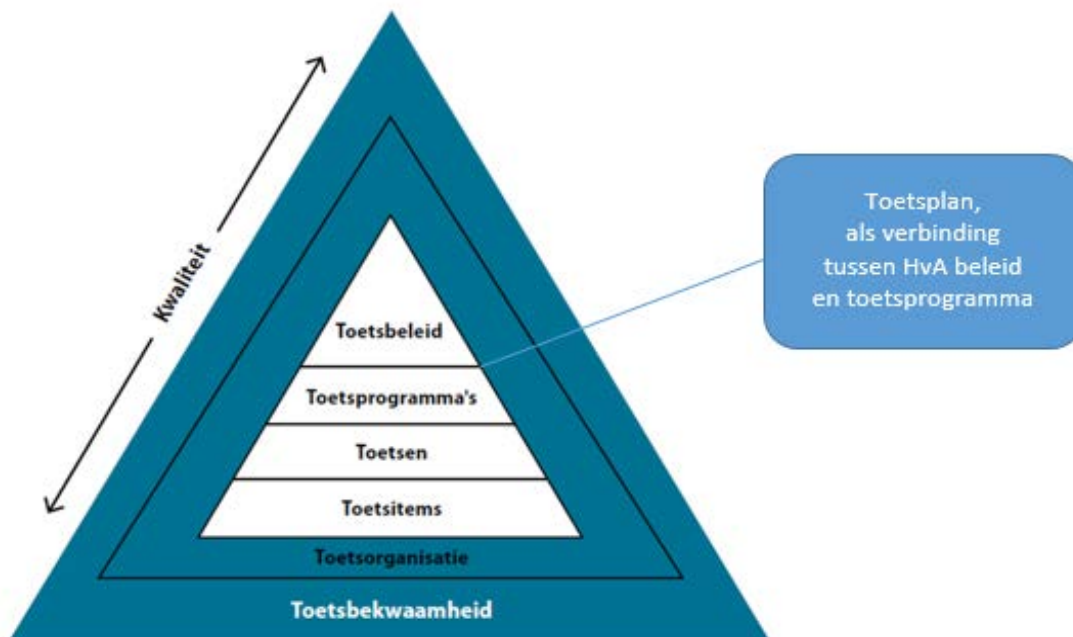
Je bent SKE-toetsbekwaam als je:

1. een bijdrage kunt leveren aan het toetsplan van de gehele opleiding onder andere doordat je een analyse kunt maken van de kwaliteit van het toetsplan en verbeteracties kunt formuleren;
2. collega's kunt begeleiden in het verbeteren van hun toetsen door de kwaliteit van hun toetsen te evalueren en aanbevelingen te doen vanuit het toetsplan van de opleiding;
3. op systematische wijze een bijdrage levert aan het ontwerpen, beoordelen, uitvoeren, evalueren en bijstellen van toetsen. Kortom, je werkt volgens de landelijk vastgestelde [toetscyclus](#). Dit doe je bij voorkeur in teamverband;
4. kunt verantwoordelijk in welke mate je toets valide, betrouwbaar en transparant is en voorziet in een leer- en feedbackfunctie. Dit zijn de [kwaliteitseisen](#) die de HvA stelt aan een (deel)tentamen¹. Dit doe je individueel.

De SKE opdracht bestaat uit drie onderdelen:

1. Een inleiding.
2. Een analyse van het toetsplan van de eigen opleiding.
3. Een kritische reflectie op twee toetsdossiers (dit komt overeen met het BKE-deel, hiervoor kan aan de hand van de vrijstellingsregeling in bijzondere gevallen vrijstelling voor worden verleend).

Kortom, je toetsbekwaamheid omvat de gehele toetspiramide.

Figuur 1: De toetspiramide²

- 1 In het HvA toetsbeleid wordt het begrip '(deel)tentamen' gehanteerd voor allerlei toetsvormen. Voor de leesbaarheid hanteren we in dit document het begrip 'toets'.
- 2 In het HvA toetsbeleid wordt gesproken over 'toetsplan' en 'toetsprogramma'. Het toetsplan is een uitwerking van het HvA toetsbeleid op het niveau van een opleiding. Het toetsprogramma, zie bijlage OER. Het toetsplan is de verbindende schakel tussen het HvA toetsbeleid en het toetsprogramma.

1 Inleiding

Om de analyse op de juiste wijze te kunnen plaatsen vragen we je om in je inleiding kort (ca. 500 woorden) wat achtergrondinformatie te geven, op de volgende drie aspecten:

- a) De context (faculteit, opleiding, functie, commissie) waarin je werkt.
- b) Je taken, rollen, verantwoordelijkheden en gevolgde scholing op het gebied van toetsen en beoordelen (in de afgelopen vijf jaar).
- c) De wijze waarop je vanuit je rol als SKE'er je collega's feedback geeft zodat hun toetsen consistent zijn met het toetsplan, betrek hierbij de vier kwaliteitscriteria voor toetsen.

2 Analyse van het toetsplan

Een SKE'er is in staat tot het leveren van een bijdrage aan het toetsplan voor de gehele opleiding. In het kader van de SKE certificering toon je dit op de volgende manier aan (indicatie 3000 woorden):

- a) Analyseer op heldere en consistente wijze het toetsplan van de opleiding en onderbouw dit met literatuur. Denk hierbij aan: constructive alignment; didactisch concept; visie op toetsen en de concrete uitwerking hiervan; eindkwalificaties; en leerlijnen.
- b) Toon de (in)consistentie aan met het HvA- toetsbeleid (denk daarbij aan de beleidsregels).
- c) Benoem twee sterke punten van het toetsplan die aantoonbaar zijn in de toetspraktijk en licht toe waarom dit sterke punten zijn.
- d) Werk twee verbetervoorstellen uit die logisch volgen uit de analyse. Kies hiervoor twee verbeteringen die je zelf kunt beïnvloeden. Geef aan wat je doelen zijn, hoe je deze wilt realiseren en met wie (SMART principe).

Stuur als bijlage mee:

- Het toetsplan van de opleiding.
- De eindkwalificaties, zoals beschreven in bijlage A van de OER.
- Het toetsprogramma, zoals beschreven in bijlage B en C van de OER.

Aanbevolen literatuur:

- Bruijns, V. & Kok, M. (2014); HvA [leidraad](#) Toetsen en beoordelen; Amsterdam, HvA.
- [HvA toetsbeleid](#) (2014); Amsterdam, HvA.
- HvA (2016); [Score Website](#); Amsterdam, HvA.
- Berkel, H.J.M. van, Bax, A. en Joosten-ten Brinke, D. (2014). [Toetsen in het hoger onderwijs](#); Houten, Bohn Stafleu van Loghum.

3 Het samenstellen van beide toetsdossiers met de kritische reflectie daarop (BKE-deel)

In een toetsdossier toon je aan dat je de toetscyclus hebt doorlopen en leg je verantwoording af over de validiteit, betrouwbaarheid, transparantie en leer- en feedbackfunctie van het tentamen. Ga volgens de beschreven vijf stappen te werk. Stappen 2, 3 en 4 worden per toets uitgewerkt.

Stap 1: Selecteer de toetsen

Selecteer twee verschillende toets(vorm)en die je (zo mogelijk samen met collega's) hebt ontworpen, uitgevoerd, geanalyseerd, geëvalueerd en verbeterd.

- Eén daarvan is een complexe toetsvorm, de ander kan zowel een enkelvoudige als een complexe toetsvorm zijn.
- Bij beide toetsen dient de ontwerpfase expliciet onderdeel te zijn van het toetsdossier.

Stap 2: Voeg voor iedere stap uit de toetscyclus bewijs toe in je toetsdossier

Per toets vul je de checklist (bijlage 1) in en geef je aan welke documenten je hebt gemaakt (of gebruikt) bij het doorlopen van de toetscyclus. Deze documenten neem je op in het toetsdossier. Beschrijf daarbij de plaats van de toets in het toetsprogramma.

Stap 3: Analyseer de toets: verantwoording van de kwaliteit van de toets

Per toets analyseer je, onderbouwd vanuit literatuur, in welke mate de toets voldoet aan de volgende criteria:

criterium	Omschrijving
Validiteit	De toets meet wat daadwerkelijk gemeten moet worden.
Betrouwbaarheid	De toets levert in dezelfde omstandigheden dezelfde resultaten op.
Transparantie	Er is helderheid over inhoud en proces voor alle betrokkenen.
Leerfunctie en Feedbackfunctie	De toets geeft inzicht in de studievoortgang en is motiverend voor het verdere leerproces.

Tabel 1: HvA kwaliteitscriteria voor toetsen

Stap 4: Verbeteren van de toets

Per toets stel je vanuit de analyse een kritische reflectie op met de volgende onderdelen:

- a. Benoem twee sterke punten van de toets;
- b. Werk twee verbetervoorstellen uit die logisch volgen uit de analyse. Geef daarbij aan wat je doelen zijn, hoe je dat wilt realiseren en met wie, werk de verbeteringen volgens het SMART principe uit.

4 Aanleveren compleet SKE dossier:

Maak één bestand en geef het de naam 'Verantwoording-SKE-*achternaam*'. Dit bestand bestaat uit:

0. voorblad met je naam, opleiding, domein en datum
1. inleiding (indicatie 500 woorden)
2. analyse van het toetsplan (indicatie 3000 woorden)
3. analyse en kritische reflectie op toetsvorm 1 en 2, inclusief checklist toetsdossier (indicatie 2*2000 woorden)

Maak een ZIP-bestand van alle bestanden uit de opdracht (inclusief bijlages), zorg ervoor dat alle documenten waarnaar je verwijst in de checklist opgenomen zijn. Ga op de [DLWO](#) naar de BKE-SKE pagina. Upload de bestanden in de dropbox.

Twee door de certificeringscommissie aangewezen beoordelaars beoordelen je analyse van het toetsplan en de kritische reflectie op de toetsdossiers aan de hand van onderstaand beoordelingsformulier.

Beoordelingsformulier:

Kandidaat SKE certificering:		
Datum beoordeling:		
1 ^e Beoordelaar:		
2 ^e Beoordelaar:		
Beslisregels		
Voldoet geheel of in grote mate aan de criteria		SKE-certificering volgt
Eén of meer criteria zijn niet aan de maat		Aanvullende opdracht of herkansing ³
Algemene toelichting op het oordeel:		

Voorwaarden	voldaan / nog niet voldaan
De verantwoording heeft de gevraagde structuur en omvang (inclusief bijlages).	

Criterium	toelichting
1) Inleiding Inzicht gegeven in de wijze waarop je collega's ondersteunt in het verbeteren van de toetskwaliteit De eigen rol ten aanzien van toetsing is beschreven. De wijze waarop collega's worden ondersteund is beschreven.	
2) Analyse van het toetsplan	
a) Analyse toetsplan met literatuuronderbouwing Er is sprake van een heldere en consistente analyse. De uitspraken zijn toegelicht en onderbouwd met literatuur.	
b) Consistentie toetsplan met het HvA-toetsbeleid De mate van (in)consistentie is op heldere wijze aangegeven.	
c) Sterke punten De punten zijn herkenbaar en toegelicht.	
d) Verbeter voorstellen Logisch volgend uit de analyse, concreet uitgewerkt en onderbouwd. De eigen rol is duidelijk.	
Algeheel oordeel analyse van het toetsplan:	

³ Eventueel kan ook een mondelinge toelichting door de kandidaat met twee beoordelaars plaatsvinden.

Voorwaarden BKE-deel	voldaan / nog niet voldaan
De verantwoording heeft de gevraagde structuur en omvang. De checklist is gebruikt en volledig ingevuld.	

criterium	toelichting
3) Kritische reflectie beide toetsdossiers (zie hierna voor verdere toelichting):	
a) De mate waarin de toets past binnen het toetsprogramma	
b) Analyse van de toetsen Er is onderbouwd in welke mate beide toetsen: <ul style="list-style-type: none"> • valide • betrouwbaar • transparant zijn en voldoen aan de <ul style="list-style-type: none"> • leer- en feedbackfunctie 	
c) Sterke punten benoemd en Verbetervoorstellen: Logisch volgend uit de analyse. Zijn concreet uitgewerkt, onderbouwd, realistisch en uitvoerbaar. De eigen rol is duidelijk.	
d) Heeft de toetscyclus volledig doorlopen Daar waar geen document is toegevoegd is een toelichting aanwezig.	
Algeheel oordeel kritische reflectie beide toetsdossiers	

Toelichting op criterium 3a en 3b. Verantwoordt:

-in welke mate de toets past in het toetsprogramma

-in welke mate beide toetsen valide, betrouwbaar, transparant zijn en voldoen aan de leer- en feedbackfunctie

Het is *onmogelijk* om alle aspecten van validiteit, betrouwbaarheid, transparantie en leer-feedbackfunctie (=de kwaliteitseisen van toetsen) hier te noemen. Deze variëren immers per toetsvorm. Van de kandidaat verwachten we dat hij/zij *die* aspecten beschrijft die bepalend zijn voor de validiteit, betrouwbaarheid, transparantie en leer-feedbackfunctie van de aangeleverde toetsen in het toetsdossier.

Kwaliteitseis:	Uitwerking en Toelichting
De mate waarin de toets past binnen het toetsprogramma	<p>Voor beide toetsen toon je aan in welke mate de toets past binnen het toetsprogramma van de opleiding. Indien de toets (op aspecten) niet past, geef je aan waarom toch voor deze toets gekozen is.</p> <p>Hierbij kun je denken aan: Passend bij visie op toetsen en opleiden (compensatoir toetsen, toepassen van methodemix, leerfunctie van toetsen, etc.). Onderlinge samenhang van toetsen. Logische opbouw van enkelvoudig naar complex toetsen. Wegingen van toetsen. De wijze van beoordelen (holistisch / analytisch) past bij de toetsvorm.</p>
Validiteit De toets meet wat daadwerkelijk gemeten moet worden.	<p>De toets sluit qua inhoud en niveau aan bij het opleidingsonderdeel (hulpmiddel: toetsmatrijs)</p> <p>De toetsvorm sluit aan bij de te behalen leerdoelen. De beoordelingscriteria zijn herleidbaar naar de leerdoelen. De opdrachten en beoordelingscriteria zijn representatief voor het vereiste niveau</p> <p>Je analyseert op heldere en consistente wijze de onderlinge samenhang tussen leerdoelen, toetsmatrijs en toetsvragen/opdracht. Pas de voor jou relevante begrippen toe.</p> <p>Je toont aan dat het 4-ogen principe is toegepast bij het maken van de toets.</p>
Betrouwbaarheid De toets levert onder dezelfde omstandigheden dezelfde resultaten op.	<p>De beoordelingscriteria en - cesuur zijn expliciet, eenduidig en helder.</p> <p>De examinatoren werken volgens het principe van interbeoordelaarbetrouwbaarheid: verschillende examinatoren komen tot een gelijkwaardig oordeel.</p> <p>De omstandigheden waaronder de toets wordt afgenomen zijn voor alle studenten gelijk.</p> <p>De eisen t.a.v. de toets of opdracht zijn voor alle studenten gelijk</p> <p>Er is voldoende tijd beschikbaar om de toets te maken (student)/te beoordelen (examinator).</p> <p>Je toont aan dat de wijze waarop je het beoordelingsmodel, de normering, de beoordeling en de toetsresultaten hebt uitgewerkt, heeft bijgedragen aan de betrouwbaarheid van de toets. Pas de voor jou relevante begrippen toe.</p> <p>Je toont aan dat het 4-ogen principe is toegepast bij het ontwikkelen van het beoordelingsmodel en de daadwerkelijke beoordeling en vaststelling van de resultaten.</p>
Transparantie Helderheid over inhoud en proces.	<p>Studenten zijn in het voorgaande onderwijs voorbereid om de toets volgens de gestelde eisen uit te voeren.</p> <p>Je toont aan dat alle betrokkenen (docent, student en medewerker toetsorganisatie) eenduidig en tijdig zijn geïnformeerd over alle onderdelen van de toetscyclus.</p> <p>Alle betrokkenen bij de toets beschikken vooraf over alle relevante informatie, zowel inhoudelijk als procedureel. Dit is vastgelegd in handleiding, toetsinstructie, beoordelingsprotocollen.</p>
Leer- en feedback functie De toets geeft inzicht in de studievoortgang en is motiverend voor het verdere leerproces.	<p>Vanuit het perspectief van de student: Je beschrijft de wijze waarop je feedback hebt georganiseerd voor de studenten (voorafgaand en) na afloop van de toets.</p> <p>Vanuit het perspectief van de docent: Je toont aan in hoeverre het gegeven onderwijs en de toets op elkaar aansluiten. Je gebruikt hierbij de analyse van de toetsresultaten en de studentevaluatie.</p>

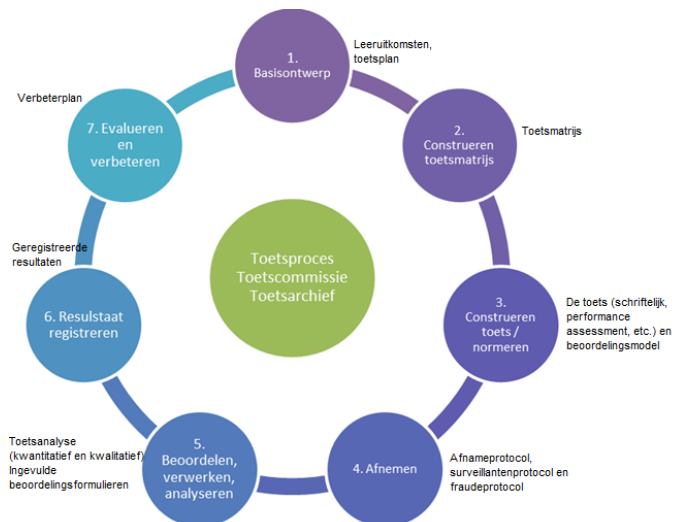
Bijlage 1: Checklist toetsdossier (stap 2)

Geselecteerd toets:			
Naam onderwijseenheid:			
Aantal studiepunten:			
Plaats in het toetsprogramma:			
Slagingspercentage 1 ^e gelegenheid:			
Slagingspercentage 2 ^e gelegenheid:			
Slagingspercentage totaal:			
Ik heb:	Ja / nee / n.v.t.	Met wie (indien van toepassing)	Titel / nr. document in toetsdossier (indien van toepassing)
het HvA toetsafname protocol gebruikt			n.v.t.
gecontroleerd dat het taalgebruik in toets overeenstemt met de fase van de opleiding			n.v.t.
gecontroleerd dat de toets in correct Nederlands opgesteld is			n.v.t.
een toetsvorm bepaald die het beste aansluit bij de leerdoelen en het toetsprogramma			
op basis van de toetsmatrijs de toets ontworpen			
een instructie gemaakt voor de student als inleiding op de toets			
een beoordelingsmodel gemaakt: sleutel, antwoordmodel, criteria, weging			
de normering bepaald; cesuur / cijferbepaling			
een instructie gemaakt voor de surveillant t.b.v. de afname van de toets			
de gemaakte toets ⁴ beoordeeld			
de toetsresultaten geanalyseerd en zo nodig het beoordelingsmodel bijgesteld			
de studentevaluatie van de toets geanalyseerd			

De vetgedrukte onderdelen uit de checklist, zijn de documenten in een toetsdossier.

Een studiehandleiding/ modulehandleiding kan voor meerdere onderdelen uit de checklist als bewijs dienen. Geef in dat geval in de checklist bij het betreffende onderdeel aan, welke pagina uit de handleiding van toepassing is.

Vermeld in de checklist de bestandsnaam en/ of het nummer van elk document, zodat het makkelijk terug te vinden is in het dossier.

Figuur 2: Toetscyclus met bijbehorende producten

4 Daar waar logisch en realistisch: Stuur drie voorbeelden mee (een Onvoldoende, Voldoende en Goed werkstuk), waarbij de toepassing van het beoordelingsmodel op het werk van de student zichtbaar wordt.